

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

10 вересня 2019 року

Веде засідання Голова Комітету ВЕНЕДІКТОВА І.В.

Частина друга

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, доброго вечора! Відповідно до сьогоднішнього засідання, яке у нас відбувалося вдень, ми зробили з вами перерву, і зараз оголошую засідання після перерви відкритим, і ми продовжуємо засідання нашого комітету.

Будь ласка, повідомте, скільки людей у нас зараз. 17.

Мені здається, що підійшов Руслан Петрович, і має бути 18. Ні? Порахуйте, будь ласка, ще раз. 17. Тобто кворум у нас є, і ми можемо розпочинати.

Будь ласка, повідомте згідно статті 44 Закону України "Про комітети", хто у нас знаходяться сьогодні з нами на засіданні. Дякую.

Це ранішнє засідання - у нас був Лещенко (Міністерство юстиції), Малюська (Міністерство юстиції), Шуляк (ВРУ) і Берко (Фундація DEJURE). Це, мабуть, також ранішнє засідання, вони представлялися.

Генеральна прокуратура України – Прокопець Олександр Петрович, заступник Голови Верховного Суду – Львов Богдан Юрійович.

Підласа Роксолана Андріївна (ВРУ), Помазанов Андрій Володимирович (народний депутат восьмого скликання), Дроздов Олександр Михайлович (ВККС), Гладій... перепрошую, нерозбірливо написано ім'я, по батькові немає, заступник голови ВККС. Остапець Сергій Леонідович, член ВККС.

Зараз. Голуб Андрій В'ячеславович ("Український тиждень", кореспондент), "Судово-юридична газета" – Мамченко Наталія, "Юридична

практика" – Короленко Ольга, Новікова Анастасія Юріївна – "Судово-юридична газета". Сокільняк Олексій Володимирович – представник кого, чого?

Будь ласка, пан Сокільняк. А, просто оператор. Да, зрозуміло.

Тобто, таким чином, ми можемо продовжувати наш порядок денний. Особи, які з нами знаходяться тут, повідомлені. Будь ласка, переходимо до пункту четвертого порядку денного: проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування (реєстраційний номер 1008), суб'єкт законодавчої ініціативи - Президент України. Разом з ним був поданий законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування (реєстраційний номер 1008-1), суб'єкт законодавчої ініціативи - народний депутат Крулько Іван Іванович.

В нас представник Президента є. З Крульком Іваном Івановичем тільки що розмовляли, він вимушений був вже виїхати з Верховної Ради і просив розглядати питання без нього. Тому, будь ласка... Я думаю, що процедурно будемо строїти таким чином, як ми працювали до перерви: доповідач, питання, обговорення і доповідач від комітету.

Будь ласка. Бабій.

БАБІЙ Р.В. Дозвольте з питань процедури. Я бачу, що немає секретаря комітету?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Його речі є, але він... *(Не чути)*

БАБІЙ Р.В. Може, є сенс обрати виконуючого обов'язки, бо він підписує протокол засідань?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вам дуже вдячна, пане Романе, абсолютно правильно. Оскільки у нас зараз на засіданні речі секретаря є, але самого

секретаря немає, давайте визначимо особу, хто буде підраховувати голоси.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перед голосуванням визначимо?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перед голосуванням визначимо.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Якщо він не повернеться до голосування, народний депутат Бабій мені знову про це нагадає, правда? Дякую, дуже влучне зауваження.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну добре, домовились.

Тоді, будь ласка, Федір Володимирович, вам слово. Потім питання. Потім обговорення. Потім доповідь від комітету.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Доброго вечора, шановні колеги! Вашій увазі пропонується, вірніше, на розгляді вашого комітету перебуває законопроект номер 1008, який внесений Президентом як суб'єктом права законодавчої ініціативи в порядку статті 93 Конституції України і визначений Президентом як невідкладний для розгляду Верховною Радою України.

Що стосується мети даного законопроекту, то вона, на мій погляд, є очевидною для усього, скажімо, професійного середовища, для усіх громадян України, оскільки судова реформа, яка дуже активно піариться протягом

останніх там 5 років, вона головної своєї мети, на превеликий жаль, так і не досягла. Мета, яка ставилася перед судовою реформою, вона була – повернення довіри до судової влади, підвищення рівня авторитету судової влади у суспільстві. І, на превеликий жаль, ми змушені зараз констатувати, що ця мета досягнута не була. Чому вона не була досягнута - тут причин багато, і одні з них, ключові, на наш погляд, якраз і пропонується усунути цим законопроектом.

В 2016 році, коли була започаткована ця судова реформа. Досить швидко, на превеликий жаль, стало зрозуміло, що вона як би, ну, не зовсім, скажімо, обґрунтована, не зовсім досконала з точки зору тих механізмів, які закладені були в Закон "Про судоустрій і статус суддів". Насамперед мова йде про Вищу кваліфікаційну комісію суддів. Незважаючи на те, що законодавством було передбачено нібито гарні інструменти, гарні механізми формування складу цього органу, як свідчить знову ж таки реальний стан речей, цей орган все ще перебуває в стані такого, вкрай критично малого і низького рівня довіри, і конкурс до Верховного Суду України в тому числі засвідчує, що до результатів діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів є, ну, м'яко кажучи, дуже багато запитань.

Так само багато запитань щодо кваліфікаційного оцінювання, яка... до процедури кваліфікаційного оцінювання, яка була розпочата в 2016 році і досі не завершена. І тільки половина від усього суддівського корпусу на сьогоднішній день все ще вважаються такими, що пройшли кваліфікаційне оцінювання, а інша половина цього кваліфікаційного оцінювання так і не пройшла. На сьогодні вже повинна була запрацювати інша складова судової реформи - це Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система, відповідальність за яку несе Державна судова адміністрація. Але, знову ж таки, вона всупереч тому, що вже пройшов тривалий проміжок часу, м'яко кажучи, так і не працює. Тобто тої мети, яка була поставлена, не досягнуто. Ні суддям, ні експертному середовищу, ні суспільству не зрозуміло, чому зазначені процеси сьогодні гальмуються, хто стоїть за, скажімо, кермом, яке визначає,

куди рухатися, і чому не рухаємося туди, куди треба, а рухаємося, або не рухаємося взагалі, або рухаємося не туди, куди треба.

З метою комплексного врегулювання питань організації діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України і Вищої ради правосуддя пропонується внести низку суттєвих змін до законів України: про статус суддів і судоустрій, про Вищу раду правосуддя і про очищення влади. Мета даних законів є як би чітко визначеною в тому законопроекті, в пояснювальній записці до нього. Але я коротко на них зупинюсь.

Положенням законопроекту пропонується визначити новий кількісний склад Вищої кваліфікаційної комісії суддів та порядок її формування. Хоча, як я вже сказав, передбачено Законом України "Про судоустрій і статус суддів" порядок формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів, він нібито мав забезпечити її максимальну незалежність, неупередженість і найбільш високий фаховий рівень. Практика свідчить про інше. Тому, за великим рахунком, якщо так, відверто говорити, метою цього закону є перезавантаження Вищої кваліфікаційної комісії суддів.

Пропонується, щоб її формувало два суб'єкта - це вищий конституційний орган, який прямо закріплений в Конституції України, представники якого є на нашому сьогоднішньому засіданні комітету, це Вища рада правосуддя. І другий орган - це міжнародні експерти. Причому я хочу звернути вашу увагу, що це не випадкові якісь експерти, а це ті експерти, які брали участь у формуванні персонального складу Вищого антикорупційного суду України і до фахового рівня яких немає на сьогоднішній день жодних застережень ні в Україні, ні за її межами. Саме ці фахівці і пропонують, щоб вони формували наступний склад Вищої кваліфікаційної комісії суддів. Для проведення такого... тобто і формуватися, якщо передбачено законопроектом, Вища кваліфікаційна комісія суддів буде за умовами конкурсу.

Ми маємо, як я вже сказав, позитивний досвід формування Вищого антикорупційного суду, і ми сподіваємося, що цей механізм буде повністю імплементовано і в порядок формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів.

Законопроектом передбачено створення Вищою радою правосуддя комісії з питань доброчесності та етики, яка, як вже свідчать деякі відгуки в засобах масової інформації, в висновках експертного середовища, також викликає багато зауважень, суперечностей. Я хочу пояснити мету її утворення. Вища... Вірніше, я перепрошу, комісія з питань доброчесності та етики формується знову ж таки експертним середовищем і Вищою радою правосуддя, і вона якраз має на меті бути тим контролером своєрідним, який не допустить зловживання з боку членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів, з боку Вищої ради правосуддя, членів Вищої ради правосуддя, і якраз висновок Вищої ради правосуддя, в даному випадку він свідчить про те, що цей такий орган їх найбільше непокоїть, тому що нібито ставиться під сумнів їх незалежність. Насправді ніяких сумнівів в незалежності Вищої ради правосуддя як конституційного органу немає, це лише ще один орган, який може все-таки бути, скажімо, таким об'єктивним, незалежним органом, який буде мати можливість ставити питання про звільнення з посад у випадках, які передбачені законом.

Проектом також пропонується внести суттєві зміни до Закону "Про судоустрій і статус суддів", "Про Вищу раду правосуддя" щодо суддівської винагороди та зміни підходів до визначення заробітної плати членів Вищої ради правосуддя.

Що стосується суддівської винагороди. Притча во язицех, вибачте, навіть для нефахівців, це абсолютно нерівний на сьогоднішній день рівень оплати праці тих суддів, які пройшли кваліфікаційне оцінювання, і тих, які не пройшли. Одні і ті самі люди виконують одну і ту саму роботу, один і той самий обсяг роботи, але отримують, м'яко кажучи, абсолютно різну заробітну плату. Тобто це абсолютно несправедлива, з точки зору правового регулювання, з точки зору принципів справедливості, принципів рівності, які декларовані на рівні Конституції, положення, які необхідно усунути, і Президент як суб'єкт права законодавчої ініціативи якраз акцентує увагу на тому, що всі судді, якщо вони виконують однаковий обсяг роботи, вони мають

отримувати однаковий рівень заробітної плати.

Також цим законопроектом пропонується відмовитися від ідеології реформи для скорочення кількості справ і приведення судової системи до світових стандартів. Мова, про що йде мова? Мова йде про те, що на сьогоднішній день, на превеликий жаль, суд апеляційної інстанції не став тим фільтром, який би не допускав перевантаження Верховного Суду у абсолютно багатьох випадках абсолютно штучними, необґрунтованими зверненнями до касаційної інстанції. Причому, якщо звернутися до досвіду судів, особливо апеляційної інстанції, то дуже часто вони мають абсолютно чітке бачення, що оце повернення справ на новий розгляд від касаційної інстанції до судів апеляційної інстанції є чисто корупційною складовою, де запускають по колу, затягують строки, і судді Верховного Суду України фактично бояться брати на себе відповідальність і вирішувати справу по суті, просто відмахуючись від справ, причому дуже часто навіть не зазначаючи, в чому саме полягає порушення, яке дозволяє їм повернути справу на новий розгляд. І повернення справи на новий розгляд - це масове явище, яке фактично паралізує дуже часто і роботу Верховного Суду, і роботу судів апеляційної інстанції.

Окрім того, тут є дуже важливий аспект, який пов'язаний вже з Верховним Судом України. Один із таких моментів, який пропонується Президентом в цьому законопроекті, - це скорочення кількості суддів Верховного Суду України з нинішньої кількості до не більш як 100. Але паралельно на сьогоднішній день вже напрацьовуються проекти змін до процесуального кодексу, які мають на меті, скажімо так, відсотків 95 справ, які на сьогоднішній день надходять на розгляд Верховного Суду, залишати остаточно вирішувати на рівні апеляційної інстанції. Тобто передбачати ті запобіжники, які не будуть допускати до розгляду по суті вищою судовою інстанцією таких справ, які можуть бути вирішені на нижчих рівнях.

І, окрім того, Президентом України внесений також законопроект, я хочу наголосити, під номер 1026, який ми також, наскільки я розумію, будемо

сьогодні розглядати, який має на меті якраз один із штучних, скажімо, одну із штучних причин валу звернень до Верховного Суду України також усунути. Мова йде про інституційну і предметну підсудність, для того щоб не було дискусій, що знову ж таки на практиці використовується як момент зловживань і з метою затягування розгляду справи.

Тому в цілому законопроект, який ми зараз розглядаємо, він абсолютно адекватно оцінює рівень, сучасний рівень судової системи і спрямований на усунення тих очевидних недоліків, які на сьогоднішній день в цій системі мають місце, з метою її оптимізації, повернення тої довіри до судової влади, про яку ішлося ще під час Революції гідності, і з метою якою приймалась судова реформа, яка так і не дала тих позитивних результатів, на які очікувало суспільство.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Федоре Володимировичу.

Будь ласка, запитання до доповідача. Руслане Петровичу, будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, шановна пані голово.

Якщо можна, я два слова скажу з процедури. Дуже просив би, щоб під час обговорення ми обов'язково скористались нагодою присутності представників Верховного Суду, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії, Державної судової адміністрації, щоб вони могли представити свою позицію. Якщо немає ВРП представників, мені підказують, то принаймні ми повинні озвучити хоча б їхній консультативний висновок, який за Законом про ВРП є обов'язковим для розгляду. І це дуже важливо.

До Федора Володимировича у мене багато питань. Я не думаю, що зараз варто всі піднімати. Тому що дуже складно, коли... Зараз такий час, фактично ми здійснюємо по-новому судову реформу. Я тільки одне собі дозволю озвучити, можливо, під стенограму. Федір Володимирович, можливо, ви мені підкажете, в який спосіб голова ВККС, голова ДСА і їх заступники

здійснювали заходи, спрямовані на узурпацію влади Президентом України Віктором Януковичем?

Дякую.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановний Руслан Петрович, я хочу, щоб ми все-таки як юристи читали не тільки те, що подобається, але повністю всю норму Закону України "Про очищення влади". Якщо до кінця прочитати... Зараз я її найду, я перепрошую.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Ні, так ви скажіть, в який спосіб?

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Ні, я поясню абсолютно чітко і абсолютно обґрунтовано, на мій погляд.

По-перше, мова йде про те в Законі "Про очищення влади", що під дію цього закону підпадають не лише ті люди, які сприяли узурпації влади паном Януковичем, але й ті, які також, там написано "та/або" підривали основи національної безпеки...

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Через кому.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. ...а також – через кому – допускали порушення прав людини. Говорити про те, що це мова йде про одну й ту саму категорію осіб, у мене особисто підстав поки що немає.

Що стосується тих двох посад, про які йдеться в цьому нашому, в президентському законопроекті щодо внесення змін до Закону України "Про очищення влади", то тут абсолютно очевидно є відповідь.

Перша відповідь полягає в тому, що Вища рада юстиції, я перепрошую...

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Яка Рада юстиції? Я про ВККС і ДСА.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Державна судова адміністрація і Вища кваліфікаційна комісія суддів. Особи, які займали ці посади, вони підпадають під дію Закону "Про очищення влади". Що стосується посади голови Вищої кваліфікаційної комісії суддів, то якраз мета забезпечення діяльності цього органу полягала в тому, щоб відновити довіру до судової влади. Фактично, якщо ми оцінимо результати діяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів, то вона не призвела до того очікуваного результату всім суспільством, який був запрограмований. Тому ми якраз і говоримо, що фактично посади чи керівництво, яке протягом того проміжку часу, про який зазначається в законі, не виконали головну мету очищення судової влади від повернення довіри до судової влади, то це і є підставою для того, щоб цих осіб усунути, вірніше, щоб цих осіб також на ці посади, вірніше, я перепрошую, розповсюдити дію Закону "Про очищення влади".

Що стосується голови Державної судової адміністрації як посади, то я вже сказав, що він фактично не виконав тої головної мети, знову ж таки забезпечення цієї інформаційно-телекомунікаційної системи, Державна судова адміністрація не виконала тої мети. І тому також ця посада підпадає під дію Закону про очищення влади.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Саме через те, що не впроваджена система?

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Саме через те, що довіра до судової влади не була відновлена, а дві ключових інституції, які відповідають за повернення довіри до судової влади, за формування фахового судового корпусу, – це Вища кваліфікаційна комісія суддів і Державна судова адміністрація.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. У мене ще два коротких питання. Скажіть, будь ласка, чи знайомі ви з висновком Венеційської комісії щодо Закону "Про очищення влади" в частині того, що вони наполегливо рекомендують Україні, оскільки

цей закон має ad hoc відповідного значення, не поширювати його в часі і не розширювати на інші категорії, крім тих, які визначені законом.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Окрім того висновку, про який ви говорите, у законі, вірніше, у висновку Венеційської комісії було також зазначено, що Україна сама має визначати у тому числі перелік посад, які, на її погляд, підпадають під дію цього закону. І це не суперечить загальній практиці європейській очищення влади.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Добре. Тоді я, вибачте, останнє питання, якщо можна. Ви сказали про те, що ви хочете звернутися до практики, коли всі справи, які не розглянуті касаційною інстанцією, будуть повернуті в апеляційні інстанції для розгляду.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Я такого не говорив.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Ну, ви сказали, як варіант для того, щоб розвантажити суди.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Ні-ні, я такого не говорив. Я перепрошую, Руслане Петровичу. Я говорив, що будуть створені запобіжники.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Уточніть, будь ласка. Уточніть, будь ласка, в який спосіб ці десятки тисяч справ, які накопичилися і зараз передані, наскільки я розумію за 2 роки там всього 10 чи 15 тисяч розглянуто.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Біля 70-ти. Біля 70 тисяч справ поступили від старого Верховного Суду України до нового Верховного Суду...

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Що буде з ними?

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Я зараз дам відповідь.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. На сьогоднішній день фактично проблема дійсно є, вона не вирішена ні чинним Законом "Про судоустрій і статус суддів", ні процесуальними законодавчими актами. Але говорити про те, що якщо ми проведемо цю чергову, скажімо так, судову реформу, чи частково судову реформу, про яку йдеться в законопроекті Президента, це якимось чином усугубить ту ситуацію, це абсолютно неправильно. По-перше, як я вже сказав, буде перерозподіл тих справ. Вони будуть, ті, які надійшли до Верховного Суду на сьогоднішній день, вони будуть розглянуті Верховним Судом. Тобто якимось чином їх перекидати до судів апеляційної інстанції я не закликав, Президент не закликає, і це не є вихід з ситуації.

Зрозуміло, що ті справи, які з 2016 року поступили і до сьогоднішнього дня, незважаючи на те, що Верховний Суд почав працювати, вже 2 роки вони не розглядаються, то це є свідченням того, що незалежно від кількості суддів все одно проблема є і її треба буде вирішувати. Вона буде вирішена не швидко, але буде перерозподіл цих справ між тими суддями, які залишаться в Верховному Суді, і вони будуть їх розглядати, але з урахуванням того, що будуть створені запобіжники, щоб у подальшому до Верховного Суду України надходила мінімальна кількість справ, а максимальна вирішувалась на рівні суду апеляційної інстанції.

Тобто ми пропонуємо розвантажити в майбутньому Верховний Суд. І вони тоді в спокійному режимі ці справи, які отримали в спадок, спокійно розглянуть, і ніяких проблем в цьому не бачимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Федоре Володимировичу.

Те, про що зазначав Руслан Петрович. Шановні колеги, у вас в

матеріалах, подивіться, у вас дуже багато матеріалів: і матеріали, які підготовлені нашим секретаріатом, і матеріали, які нам надала Вища кваліфікаційна комісія. От, до речі, я зараз переглядаю дуже змістовні матеріали. Є серед них ще консультативний висновок Вищої ради правосуддя те, про що зазначав Руслан Петрович. Він був офіційно оприлюднений ще 5 вересня. Члени нашого підкомітету з правосуддя з ним ознайомлені ще з того моменту, коли він був оприлюднений на сайті ВРП. І зараз в матеріалах, які знаходяться у вас на столах, він так само роздрукований. Я вважаю, що немає ніякої потреби його зачитувати, тому що ми всі з ним дійсно ознайомлені. Тому продовжуємо далі рухатися по питаннях.

Будь ласка, Олеже Анатолійовичу.

МАКАРОВ О.А. У мене також декілька питань. Не буду зловживати, я коротко їх задам. Скажіть, будь ласка, чи не бачите ви порушення в тому, що ми зараз розглядаємо закон, в тому числі про зміни до Закону "Про судоустрій і статус суддів", при наявності статті, яка не змінена, яка забороняє це робити? Чи не є цинічним, власне, зміна Законом не "Про судоустрій і статус суддів" самої оцієї статті, яка забороняє вносити зміни в цю статтю?

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Відповідь на це питання дуже очевидна насправді, тому що Верховна Рада України попереднього скликання постійно змінювала Закон України "Про судоустрій і статус суддів" тими законами, які не ... законами про Державний бюджет і Конституційний Суд їх визнавав неконституційними.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслане Петровичу, я перепрошую, давайте, коли буде обговорення, буде ваш виступ. А зараз питання і відповідь. Питання членів комітету і відповідь представника суб'єкта законодавчої ініціативи.

Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Мова йде про те, щоб, дійсно, не створювати систему такого законодавчого регулювання, яка пріорі призводить до порушень. Тому це головна мета якраз цього положення, про яке ми зараз говоримо.

МАКАРОВ О.А. Ще коротке питання.

Скажіть, будь ласка, от є у нас стаття 37 "Склад та структура Верховного Суду". От написано: "До складу Верховного Суду входять судді у кількості не більше двохсот". Ви міняєте слово "двісті" на "сто". Що буде на наступний день після публікації цього закону?

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Нічого страшного на наступний день не відбудеться. Буде затверджено положення про порядок пере... кваліфікаційного оцінювання суддів. Серед тих двохсот, які на сьогоднішній день працюють, буде проведено нове оцінювання, і залишиться сто, а інші сто підсилять апеляційну інстанцію. Я думаю, що судді апеляційної інстанції будуть у захваті від того, що такі фахові, професійні люди, які працювали судьями Верховного Суду прийдуть до апеляційних судів.

МАКАРОВ О.А. Дякую. Наступне короткі питання.

Дивіться, у нас є стаття про очищення влади. Написано: "Очищення влади (люстрація) здійснюється з метою недопущення до участі в управлінні державними справами осіб, які своїми рішеннями, діями, бездіяльністю здійснювали заходи, спрямовані на узурпацію влади Віктором Януковичем, підрив основ національної безпеки, оборони або протиправне порушення прав, свобод людини, ґрунтується на принципах..." і так далі.

Скажіть, будь ласка, тут ви зараз категорію цих осіб включили от в критерії здійснення... в статтю 3? Попало людей небагато. Скажіть, будь

ласка, хто попадає, ви ж аналізували. Назвіть їх прізвища і чим вони завинили перед вами, чи перед суспільством.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Дякую за ваше запитання.

Я хочу звернути увагу, що закон не може оперувати конкретними прізвищами, і він спрямований не на прізвища, а на посади. І саме про це говорила Венеційська комісія, що влада України може визначити перелік посад, які підпадають під дію цього закону. Я вже сказав, під дію цього закону підпадають ті посади, про які в ньому йдеться, тобто це заступник голови Вищої кваліфікаційної комісії суддів і голова Державної судової адміністрації.

Які саме посадові особи займали ці посади, я вам чесно скажу, що я як не адвокат і особа, яка дуже мало стикалася із судовою владою, я навіть не знаю.

МАКАРОВ О.А. Ну, не буду коментувати. Дякую.

Ще одне питання. Скажіть, будь ласка, як ... *(Шум у залі)* Коротко я...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Питання, будь ласка.

МАКАРОВ О.А. В мене питання коротке: як ви плануєте реалізацію цього законопроекту в разі його прийняття? От зараз в ВККС дуже багато процедур пов'язано з призначенням суддів, пов'язано з відбором суддів, пов'язано з оцінюванням суддів.

Крім того, зараз на фінальній стадії конкурс на призначення судів... називається "суд з розгляду питань інтелектуальної власності", здається, так він називається. Ці процедури будуть завершені нинішнім складом чи буде знов проводитись спочатку він, чи він зупинений буде, цей конкурс, і чи буде створений цей, давно очікуваний, суд нарешті в цьому році?

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Я думаю, що ніяких проблем з проведенням тих конкурсів, які почалися, не буде. Там на якому етапі вони?..

_____ . (Не чути)

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Тобто вже конкурс фактично... конкурс проведено на той суд, про який ви говорите, залишилася співбесіда. Я думаю, що вони будуть завершені.

Що стосується загалом переформатування Вищої кваліфікаційної комісії суддів, то я вже сказав, що це є абсолютно очікувана вимога і суспільства, і професійної спільноти, оскільки себе цей орган повністю дискредитував і з точки зору політичної, і з точки зору професійної.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, колеги, чи є ще запитання до доповідача? Якщо нема запитань, тоді ми переходимо до обговорення.

Будь ласка, хто хоче виступити в обговореннях? Якщо немає бажаючих виступити, ми перейдемо до доповідача від комітету, колеги. Тому якщо є бажаючі виступити, будь ласка. Я прошу, пан Львов, потім – пан Дроздов.

Якщо можна, включіть мікрофончики, щоб звукозапис вівся.

ЛЬВОВ Б.Ю. Дякую.

Доброго дня всім присутнім! Дякую за надану можливість висловитися. Буду намагатися зберегти час. Вибачте, якщо не зовсім розуміюсь на вашому регламенті, але якщо будуть у когось додаткові питання, то задавайте я зможу відповісти. Тому що свій виступ буду намагатися провести як, ну, більш коротко і концентровано з урахуванням того, що ВККС і інші представники висловляться додатково.

Вцілому Верховний Суд підтримує як консультативний висновок Вищої раді правосуддя, так і висновок Головного науково-експертного управління Верховної Ради. За змістом вони відповідають нашому розумінню того, що відбувалося. І тому, підтримуючи їх, хочу зупинитися лише на деяких питаннях, зокрема питання люстрації.

Питання люстрації, на наш погляд, не відповідає ні змісту, ні меті прийняття Закону про очищення влади, первісному, не враховує навіть посадові розмежування, тому що у голови ДСА в різні періоди від 3 до 4 заступників перебувало, і не кожна посада з них зв'язана з єдиною інформаційною системою. А якщо відверто, то за єдину інформаційну систему відповідав лише один заступник з усіх, якщо навіть є його провина. Решта заступників з цим пов'язана не була. І відповідно, ну, навіть враховуючи розгляд Конституційним Судом України цього питання в даний момент, навряд чи доцільне розширення цього закону.

Стосовно кількості суддів, безумовно ми враховуємо, що, дійсно, законодавець має можливість і повноваження визначити загальну кількість суддів Верховного Суду. Проте ми маємо, сподіваюсь, враховувати і відповідальність за наслідки такого рішення, відповідальність, яка буде полягати в кількості і якості розглянутих справ. До скорочення чотирьох суддів загальна кількість трьох вищих і Верховного Суду суддів становила 380 осіб. Лише у Вищому господарському суді штатна чисельність суддів становила 110 осіб, за фактом працювало 100 лише.

Загальне надходження справ за січень 2018 - серпень 2019 року до Верховного Суду - 222 тисячі 41 справа. Розглянуто за цей період Верховним Судом 154 тисячі 189 справ. Залишок нерозглянутих станом на 1 вересня 2019 року - 63 тисячі 71 справа. Щоденне середнє надходження процесуальних звернень у 19-му році, щоденне, 360 процесуальних документів, які потребують прийняття рішень.

Вищий господарський суд ліквідував залишки справ улітку минулого року. Цивільний суд наближається до ліквідації справ, сподіваємось, залишку я маю на увазі, і переходу виключно на розгляд поточних справ у січні-лютому наступного року. Касаційний адміністративний суд також робить все для того, щоб ліквідувати залишок справ. Судді потрапляють до лікарень з нервовим перевантаженням, звільняються працівники, які не можуть впоратись, але, на жаль, навантаження, яке є, воно не має бути в Верховному Суді.

Дійсно, є можливість використовувати процесуальні фільтри. Проте, що це означає? Використання процесуальних фільтрів означає, що після апеляційного перегляду справа до касації не потрапляє і перегляд не відбувається. Між тим, в загальних судах в апеляційних залишилось 25-30 відсотків суддів. Кількість скасованих, змінених рішень Верховним Судом становить в середньому 30-40 відсотків. Тобто, на жаль, про належну якість судового перегляду апеляційними судами зараз не йдеться.

І скорочення суддів Верховного Суду дійсно, воно і має відбутися, має відбутися, але, на наш погляд, через укомплектування суддів першої інстанції, другої інстанції, через їх навчання, через підвищення якості роботи. І коли відсоток скасованих рішень буде відносно незначним, тоді може йтися про застосування, ефективне застосування фільтрів. На даний час застосування фільтрів або обмеження передачі справ до касаційної інстанції буде обмеженням доступу до правосуддя. І листування юридичних осіб, листування фізичних осіб, досить часто листування звернення осіб похилого віку свідчить, що вони вимагають від суду хоча б одного, вже не певного рішення у справі, а щоб хоча б ця справа була переглянута.

Верховний Суд України стосовно адміністративних справ завершив перегляд справ 2010-2011 року. Зараз розглядається 2013-2014-й. Безумовно, впораємося через деякий час, але з великим переривом і не без погіршення якості.

До того маю також зазначити наприкінці, що певна зараз зміна умов фактично праці, я маю на увазі кількісна, інституційна, вона має зруйнувати принцип конкурсу, який закладався в Закон про судоустрій як механізм оновлення судової влади. На цих умовах до суду прийшли адвокати і науковці, раніше суддями які не працювали. І якщо з самого початку їх роботи умови змінювати, то наступний рік, який має стати роком наповнення судів апеляційної інстанції основною ланкою судової влади, це наповнення і оновлення навряд чи відбудеться. Тобто владі ніхто не буде довіряти.

Наприкінці маю зазначити, що судді розуміють свою відповідальність за

якісний і своєчасний розгляд справ. Проте буде дивно, якщо відповідають судді, але не вони формують умови, в яких мають відповідати.

Дякую за увагу. Якщо є питання, готовий відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Богдане Юрійовичу, дуже дякую за те, що ви знайшли час і приєднались до нас. Я розумію, наскільки ви зайнята особа.

Будь ласка, хто ще хоче виступити? Пан Дроздов. Олександр Михайловичу, будь ласка.

ДРОЗДОВ О.М. Доброго дня, шановні народні депутати! Доброго дня, шановні учасники нашої дискусії! Перш за все від імені Вищої кваліфікаційної комісії хочу подякувати за надану можливість взяти участь в такому фаховому обговоренні. І одразу, розуміючи, що ми вже, скажемо так, ви вже дуже стомилися, хочеться одразу перейти до конкретних питань. Чому? Тому що я деякі, вибачте, закиди, які сьогодні прозвучали в адресу Вищої кваліфікаційної комісії у професійній неспроможності просто дуже здивований, оскільки почну з себе.

На сьогоднішній день законопроектом відсувається взагалі адвокатура України від формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів. І я як людина, яка обрана З'їздом адвокатів України, і дехто навіть з народних депутатів-адвокатів голосував у тому числі за мою кандидатуру, яку обрано практично одноголосно, і пропрацював у Вищій кваліфікаційній комісії 2 місяці, ну, не знаю, я не думаю, що підтвердив неспроможність.

Більше того, якщо ми уважно почитаємо законопроект, то там йдеться перша за все просто про зміну персоналії. Я зараз коротко зупинюсь... Просто про зміну учасників процесу цього кваліфікаційного процесу. На сьогоднішній день Вища кваліфікаційна комісія є, я не побоююсь цього словосполучення, найбільшою в світі кадровою агенцією з добору суддів. І сьогодні... Зверну увагу на те, що в період до діючого законодавства ВККС в 16-19 роки провела унікальний конкурс до Верховного Суду, учасниками якого було 1,5 тисячі кандидатів; Вищого антикорсуду, де доводили свою професійну компетентність 343

кандидати. Більше того, всі наші процедури є відкритими. На сьогоднішній день ми, і буквально ми зараз, перш ніж прийти до вас, ми в першій половині дня проводили співбесіди. Ці співбесіди проводяться відкрито. На ютубі ми можемо спостерігати, як задають запитання суддям або кандидатам в судді, як вони на них відповідають.

На сьогоднішній день завантажено півтори чи більше тисячі суддівських досьє, ну, звісно, з знеособленими персональними даними. На сьогоднішній день Вища кваліфікаційна комісія суддів у 2017 році здійснила добір кандидатів на посади суддів місцевих судів, куди з відповідними заявами звернулось 5 тисяч 420 осіб. В зазначених процедурах членами комісії проведено перевірку, вдумайтесь, декількох тисяч практичних завдань, виконаних кандидатами, сотні або більше тисячі співбесід визначених переможців конкурсів, що в свою чергу дало сформувати і новий Верховний Суд, і Вищий антикорупційний суд.

До речі, з приводу формування Вищого антикорупційного суду і Громадської ради доброчесності у міжнародних експертів є багато позитивних висновків наших міжнародних партнерів, про що ми також говоримо в наших роздаткових матеріалах.

Наразі склали кваліфікаційні списки ще близько 350 кандидатів на посади суддів місцевих судів, перевірка практичних робіт яких триває, що може дати можливість до кінця року провести новий конкурс на заміщення вакантних посад суддів в місцевих судах і відповідно вирішити проблему дефіциту кадрів, зменшити надмірне навантаження на працюючих суддів і якісно підвищити взагалі рівень правосуддя, а звідси - і вирішити питання або проблему доступу до правосуддя.

Одночасно також Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, знову ж таки до вимог чинного законодавства... на сьогодні кваліфікаційне оцінювання працюючих суддів пройшли три з половиною тисячі суддів. І, дійсно, залишилося близько двох з половиною, по моїй інформації – 2 тисячі 400, з якими необхідно провести останню стадію такого оцінювання – співбесіду з дослідженням досьє судді.

Також хочу зазначити, що реалізація Вищою кваліфікаційною комісією наведених процедур як складової частини судово-правової реформи знайшли своє позитивне схвалення і в міжнародних документах. Я не буду зараз перелічувати цілу низку цих міжнародних документів, я коротко зупинюсь на окремих з них. А саме: в рамках проекту Ради Європи "Підтримка впровадження судової реформи в Україні" за період 2014-2018 роки, по стану на квітень 2019-го, а також інших документів Ради... і інших документів Європейського Союзу.

Більш того, про позитивні тенденції судово-правової реформи вказано і у звіті за результатами дослідження ставлення громадян до судової влади, проведеного, до речі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Михайловичу, я перепрошую. Я, звичайно, розумію, що ви підтримуєте судову реформу, яка була, і звітуєте зараз за прекрасні результати. Ми з цими матеріалами ознайомимось.

Зараз ми обговорюємо проект закону. Тому, будь ласка, поверніться до суті питання, і перейдемо безпосередньо до обговорення цього питання, а не судової реформи, яка відбувалась в 2016 році. Я перепрошую.

ДРОЗДОВ О.М. Дякую, дякую.

Я говорю, що на сьогоднішній...

ГОЛОВУЮЧИЙ. По суті, по суті.

ДРОЗДОВ О.М. Дякую.

На сьогоднішній день в серпні місяці комісією проведено конкурс, це саме на сьогодні, вже в серпні місяці на заміщення 505 вакантних посад суддів в місцевих судах, за результатами якого отримали рекомендації до призначення на такі посади 467 кандидатів, які перебували у сформованому резерві. За результатами конкурсу, і ця інформація оприлюднена на сайті, у 16

судах найближчим часом може бути відновлено здійснення правосуддя. Тобто залежить від позиції Вищої ради правосуддя, оскільки ми направили відповідні свої рекомендації і Президента України. А в 99 судах найближчим часом може бути взагалі врегульоване питання щодо надмірного завантаження суддів.

Далі. Нами влітку цього року запроваджено 6 нових конкурсів на посади суддів місцевих судів першої інстанції, апеляційних судів господарської юрисдикції і адміністративної юрисдикції. Також буквально нещодавно нами запроваджена ще одна процедура, пов'язана з переведенням суддів з ліквідуємих судів до нових судів - судів апеляційної юрисдикції.

Ще на що хочу звернути увагу, в даному законопроекті жодним словом не говориться про зміни, істотні або сутнісні зміни, процедури кваліфіціювання, тому що дуже часто ми говоримо про те, що ця процедура є, ну, надмірно зарегульованою, досить складною і так далі. Про це, мабуть, треба говорити, і ми готові включитися в роботу для того, щоб з цієї точки зору попрацювати і з шановними народними депутатами, і іншими стейкхолдерами цієї проблематики.

Також законопроект, на мою думку, рясніє іншими недоліками. Ну, наприклад, пропонується скоротити Вищу кваліфікаційну комісію суддів до 12 осіб з 16-ти. Скажіть, будь ласка, якщо залишається норма, яка передбачає подолання висновку Громадської ради доброчесності в 11 чоловік, то чи не зводимо ми нанівець і не ставимо під сумнів взагалі можливість особи, стосовно якої вирішується питання про подолання цього громадського висновку, висновку Громадської ради доброчесності, права на відвід? І в даному випадку вона фактично... її воля буде залежати від 1 чи 2 голосів, в залежності від того, скільки..., в залежності від того, яким буде визнана кваліфікована більшість.

Також, шановні колеги, хочу звернути увагу ще на один важливий момент. Чому на сьогоднішній день взагалі стало актуальним питання припинення повноважень всього складу членів ВККС? Чому актуальним стало

питання фактично усунення адвокатів, адвокатів України, від формування такого важливого органу суддівського врядування, як Вища кваліфікомісія суддів? Чому постало актуальним питання усунення з'їзду суддів України, які на сьогоднішній день обирають 8 чоловік? І, до речі, звертаю, шановні народні депутати, вашу увагу, що на сьогоднішній день з суддів також готується обрати два нових члени, більше того, ми говоримо про оновлення складу. Так я хочу довести до відома шановних народних депутатів, що цей склад вже оновлено на 30 відсотків. Влітку цього року зайшли, як то кажуть, почали здійснювати свої повноваження чотири нових члени Вищої кваліфікомісії, в жовтні ми очікуємо ще двох нових членів вищої кваліфікомісії суддів від з'їзду суддів України. А тепер давайте порахуємо, якщо ми хочемо зробити 12, то 6 нових членів – це вже є 50 відсотків.

Далі, шановні народні депутати, хочу звернути увагу ще на такі моменти, які пов'язані з даним законопроектом. Якщо ми говоримо про те, що фактично вносяться зміни в Закон "Про Вищу раду правосуддя", то давайте ми звернемося до висновку, який вже готувала Венеційська комісія. То, може, є сенс знову звернутися, оскільки це той самий орган, конституційний орган, повноваження якого змінюються і предметом дослідження якого було рішення Венеційської комісії? Якщо ми говоримо, що Указом Президента України створена комісія з реформування правової системи, і я хочу підкреслити, що я є членом цієї комісії, то, можливо, є сенс звернутися і до комісії, для того щоб... оскільки серед її завдань відповідно до положення, пункт 3, передбачені питання, пов'язані з реформуванням правової системи? То, можливо, є сенс і на комісії відповідно, до речі, є відповідна робоча група в межах цієї комісії, членом якої я є, і також проаналізувати з точки зору оптимізації самих процедур кваліфікування?

Шановні народні депутати, я ще можу багато чого цікавого розповісти з приводу нерформування судової системи з 16-го по 18-й рік, а діяльності Вищої кваліфікомісії суддів за участі мене як представника адвокатів України з 17 липня 2019 року по сьогоднішній день.

Я дуже дякую за увагу. І сподіваюсь, все ж таки, резюме, що давайте ми все ж таки приступимо до широкомаштабного обговорення цього законопроекту. До речі, саме вчора на громадських обговореннях представники і Ради Європи звертали увагу, що в цьому є нагальна потреба. Адже не просто змінити, на сьогоднішній день деяких членів ВККС поміняти на інших. Для того, щоб член ВККС вник в ті чи інші процедури, це місяць. Для того, щоб запровадити можливість залучення відповідних міжнародних експертів, це теж певний період часу. Для того, щоб запрацювала нова ВККС, я вам скажу відверто, це буде не 30 днів. Я думаю, що це всі буде 90 днів, а отже, зупиняться всі ці процедури. Процедури добору в суди місцеві, процедури добору в апеляційні суди, процедури інші добору в Вищий інтелектуальний суд, ІР-суд так званий.

Ще один момент, на який би я хотів звернути увагу, і буду закінчувати. На сьогоднішній день, якщо ми зупиняємо ці процедури, то ми так само знову ж таки адвокатів обмежимо в праві на доступ до суддівської професії. І це теж важливий момент. Чому? Тому що новим Законом про судоустрій, який підтриманий Венеційською комісією, якраз і говориться про те, що адвокати мають право брати участь в формуванні апеляційних судів, тобто брати участь в конкурсах до суддів апеляційних судів. І ми їх будемо також зупиняти.

Шановні народні депутати, пропозиція: залучити, скажімо так, більш широко для обговорення, скерувати до Венеційської комісії, скерувати до комісії при Президентові для того, щоб з даним законопроектом більш ретельно пропрацювати. Він має низку інших суто юридико-технічних вад.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Михайловичу, дуже дякую.

Відчувається ваш науковий бекграунд. (Зараз, одну секундочку!) Відчувається, що ви можете говорити 45 хвилин, 5 хвилин перерви, 45 хвилин. Але зараз, ще раз наголошую, що ми зараз не в форматі обговорення, а в засіданні комітету щодо обговорення суті законопроекту все ж таки. Це зовсім

інший формат.

Да, будь ласка. Представтесь, будь ласка.

ГЛАДІЙ С.В. Гладій Степан Васильович, заступник голови Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу. Вам слово.

ГЛАДІЙ С.В. Справа в тому, що я повністю підтримую Олександра Михайловича, те, що було сказано. Сказано було емоційно, але воно правильно. Я хотів би звернути увагу народних депутатів України у відношенні того, що він працює у комісії з 2019 року, але фактично, скажемо, не був задіяний в формуванні Верховного Суду, Вищого антикорупційного суду, але людина, яка прийшла в комісію, могла дати оцінку тим результатам роботи кваліфікаційної комісії, і відповідно, так сказати, сьогодні акцентовано говорити про законопроект, який є предметом обговорення.

Я ж заступником голови Вищої кваліфікаційної комісії обраний буквально місяць тому назад, а фактично після відпустки другий день сьогодні виконую обов'язки.

Що хотів сказати. Я працюю в комісії з 2018 року і безпосередньо приймав участь і в формуванні Верховного Суду, і антикорупційного суду, і всіх конкурсів, які на сьогоднішній день оголошені кваліфікаційною комісією.

Що стосується законопроекту, я поспробую тезисно. В першу чергу хотів би звернути вашу увагу на пояснювальну записку до законопроекту, в якій фактично пропонується призначити винною в гальмуванні судової системи, в незабезпеченні доступу громадян до правосуддя, їх право на справедливий суд, реальний і незалежний суд, склад нині діючої Вищої кваліфікаційної комісії. Знову ж фактично пропонується признати винною кваліфікаційну комісію. І доповідач на цьому, так сказати, зацентрував увагу, у відношенні того, що немає довіри громадян, що Вища кваліфікаційна комісія не виконала своїх

завдань. Я з цим абсолютно не погоджуюсь, оскільки фактично, що стосується кваліфікаційного оцінювання, про що говорилось сьогодні, 3 тисячі... 3,5, візьмемо, тисячі людей пройшло це кваліфікаційне оцінювання. Але скільки кваліфікаційна комісія провела процедур, які входять в обов'язок кваліфікаційної комісії? Фактично, що стосується кваліфікаційного оцінювання, на сьогоднішній день залишилась остання стадія – це співбесіда і дослідження досьє судді. Фактично ми на фінішній прямій. І говорити про те, що цей якийсь провал судової реформи, ну, я б тут, як мінімум, не погодився.

Що стосується безпосередньо даліше законопроекту, то я хотів би звернути увагу народних депутатів у відношенні того, що я погоджуюсь, що стоїть питання тільки щодо персональної зміни складу квалфкомісії. Ви в запропонованому законопроекті не знайдете жодної пропозиції щодо вдосконалення процедур. Жодної! Акцентую вагу увагу. То тоді виникає питання: а для чого переформатовувати цю Вищу кваліфікаційну комісію, коли є напрацьований такий досвід, яким на сьогоднішній день кваліфікаційна комісія може ділитися? І, можливо, в дійсності повинен бути діалог, тому що ми знаємо, які є недоліки саме в цій сфері? І ми готові до спілкування, до того, щоб в дійсності судова реформа не гальмувалась, а вийшла якісно на новий рівень.

І що б ще я хотів би сказати: у відношенні люстраційних положень законопроекту. Скажіть, будь ласка, ми при зміні влади кожний раз будемо переформатовувати Вищу кваліфікаційну комісію в ВРП, чи ми будемо піддавати люстрації керівників Вищої кваліфікаційної комісії, чи їх заступників? Вони просто виконували свої обов'язки. Я хочу сказати, тут правильно задано питання у відношенні того: назвіть прізвища. Я не буду цього називати... я не буду їх називати, але назву одне прізвище. У нас був такий заступник Голови Вищої кваліфікаційної комісії, на превеликий жаль, це не в мою каденцію, він захворів до 2018 року, і я прийшов на його місце, був обраний з'їздом суддів. Це Петрук Микола Васильович. На сьогоднішній день він інвалід, переніс тяжкий інсульт. Давайте його люструвати.

Ще б я хотів... Сказано було за Верховний Суд доповідачем: а ми їх ще раз піддамо, так сказати, кваліфікаційному оцінюванню. Ви знаєте, треба дивитись закон у тій частині. Люди пройшли кваліфікаційне оцінювання. І в дійсності ставиться питання, вводиться новий термін, я би хотів звернути увагу – "відбір". У законі є поняття "добір", "конкурс". Тепер є нове поняття – "відбір". Відбір від чого? Які критерії цього повинні бути відбори. Да, говориться про професіоналізм, етику і доброчесність. Але люди пройшли ці всі процеси. Які підстави ставити тепер під сумнів, як у відношенні професіоналізму дивитись, хто скільки справ розглянув. Це касаційна інстанція, ми не можемо порівняти, допустимо, у відношенні кількості змінених, скасованих і тому подібне. І дуже багато в пояснювальній записці вказувалось на дискреційні повноваження Вищої кваліфікаційної комісії.

Що я хочу сказати? Дискреція комісії є. Але комісія – це колективний орган. І ця дискреція вона зменшується за рахунок продуманості цих процедур. Що стосується Верховного Суду? Ви ж подивіться у відношенні того, що абсолютно не пропонується ніякого механізму, яким чином це треба буде робити. Тоді треба говорити саме в цій частині закону про те, що ці повноваження надзвичайно дискреційні. І вони можуть вести до зловживань. Я б хотів, щоб ви звернули на це увагу.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Степане Васильовичу. Дуже приємно, що ви приєдналися, знайшли час.

Насправді ми зараз маємо об'єктивну картину, тому що вчора у нас була, дійсно, робоча зустріч з представниками міжнародних організацій, із експертними групами, громадськими організаціями, в тому числі були і члени ГРД присутні вчора, в тому числі був Центр протидії корупції. Тобто ми чули стосовно цього інші, певні посили. Тому сьогодні дуже добре, що доєдналися ви і зробили такий певний баланс різних точок зору, протилежних точок зору. Ми вам дійсно дуже вдячні.

Будь ласка, хто ще хоче виступити?

ГЛАДІЙ С.В. Якщо у відношенні Громадської ради доброчесності, то я також можу в цій частині.....

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, зараз ми говоримо тільки про законопроект.

ГЛАДІЙ С.В. Все! Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Про членів Громадської ради доброчесності я згадала тільки для того, щоб подякувати вам, що ми отримуємо ще й інші точки зору для балансу. Тільки з цього питання.

Зараз по суті законопроекту. Будь ласка, які ще є виступи, хто бажає виступити? Будь ласка, Олег Анатолійович. Потім Микола Олексійович.

МАКАРОВ О.А. Вчора, дійсно, була зустріч із громадськістю, було більше 30 чоловік, там більше 20-ти чи 15-ти організацій було присутні, в тому числі представники Євросоюзу, організацій Сполучених Штатів Америки, професійні організації, інші зацікавлені особи. І всі в один голос говорили: не приймати цей так швидко, бо в законопроекті присутні елементи просто тиску на судову владу.

Я не хотів би зараз повністю весь законопроект аналізувати, тому що ми це зробимо при підготовці до другого читання, а от такі критичні речі я хотів би сказати.

Я абсолютно переконаний, що не можемо ми робити, як ви казали, як стара влада, Так робила стара влада, і ми прийшли, нова влада, і робимо, як стара влада. Ми так не робимо. І якщо можна це не допускати і не подати приклад, і не підпадати під майбутню люстрацію, то не робіть цього. Якщо є норма Закону про судоустрій, давайте міняти норму Закону про судоустрій, а

не робити тут "братську могилу" із статей, кожна з яких... кожна друга з яких або суперечить Конституції, або здоровому глузду.

Тому, як на мене, критично те, що є в цьому законопроекті скасування статті, яка не допускає зміну Закону про судоустрій іншими законами, ніж про судоустрій.

Друге. Абсолютно очевидним, навіть з відповіді на моє запитання, виглядає, що зміна з 200 до 100 суддів Верховного Суду нічим абсолютно не мотивована, інакше як бажанням здійснювати ручне управління судом. Я буду відвертий і, можливо, трошки різким. Навантаження на суддів надзвичайно велике. Як можна взагалі говорити про зменшення в два рази і робити це з новообраним складом Верховного Суду, який пройшов всі процедури і визнано міжнародним співтовариством як одна із зразкових судових реформ? Це знову-таки іти проти очевидних висновків, і висновків, стосовно яких набув деякий консенсус, хоча б в оцінках фахівців, не тільки українських, так і міжнародних.

Покращувати можна, продовжувати можна, там прискорювати можна там, точечні якісь елементи змінювати можна. Повністю, по суті, розганяти Верховний Суд таким чином і робити... здійснювати нездорову обстановку в самому суді, я вважаю, це абсолютно... важко мені зрозуміти, які мотиви у тих людей, які це подавали, які це розробляли.

Ну і коротко ще про одну річ. Ви знаєте, з одним із людей, які, попадають під дію закону, статті оцієї, яку подали, про очищення влади, ми йшли на чолі колони студентів факультету міжнародних відносин... Інституту міжнародних відносин, стартували від 1 грудня 2013 року, стартували від бізнес-центру "Леонардо", потім по бульвару Шевченка, виходили на Бессарабку, і далі – на Хрещатик. І досить цинічно виглядає відправляти... Знаєте ви прізвища всі, прекрасно всі знають всі прізвища, не треба робити вигляд, що ви там не читали, і хто писав, і хто доповідав. Це виглядає просто як зведення особистих стосунків. Я дуже прошу і пропоную присутніх тут членів комісії не займатися цими речами, бо обговорення пройде, голосування пройде, а людські стосунки

і совість залишаться, і має залишатися чистою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олеже Анатолійовичу, за вступ.

Будь ласка, Микола Олексійович.

СТЕФАНЧУК М.О. Ви розумієте, ми не повинні як парламент бути кастоутворюючим органом. Ми не повинні створювати якісь групи осіб, яких наділяти преференціями. Досить.

Сьогодні ми вже зняли депутатську недоторканність. Ми вже вирішили питання по імпічменту, і, як на мене, зараз є, стоїть гостра задача перед нами - забезпечити суддям рівні соціальні гарантії. Я вважаю, що несправедливо, що дві людини зі статусом судді отримують різну заробітну плату, ставлячи в залежність тільки здачу певних іспитів.

Другий момент. В нас є кваліфікаційний орган, який не справляється зі складанням цих іспитів. Яка наша задача? Наша задача - відрегулювати ці процеси, насамперед дотриматися законодавства про соціальне забезпечення суддів, оскільки всі вони є рівними перед законом. Згодні зі мною? Незалежно від того вони мають статус судді, тому судді мають мати рівне забезпечення.

І другий момент. Якщо кваліфікаційний орган вже довгий час не може справитися з тим, щоб прийняти іспити, ну, вибачте мені, це не є ефективна робота. Що потрібно робити з органом, який працює неефективно? Його потрібно змінювати. Якраз цей закон і дає можливість внести ті необхідні зміни для оптимізації процесів.

Подивіться, Хмельницька область, Тернопільська область, Львівська, Івано-Франківська, Житомирська, Вінницька – люди стоять в чергах на здачу іспитів на посаду судді, тому що кваліфікаційний орган не може визначитися ні з порядком денним, ні з організацією іспитів, ні з проведенням іспитів і люди сидять на мізерних зарплатах, причому багато з них є єдиними суддями в районі і повинні вести весь обсяг справ, які до них потрапляють.

Тому я вважаю, що основною задачею Верховної Ради України є дотримання соціальної справедливості в межах однакового фінансування суддів.

І друге - це створення ефективного механізму відбору, чи добору, це ми вже говоримо про якісь причіпки до термінології, але набору кваліфікованих кадрів. Тому давайте ми зараз зорієнтуємося. І я вношу пропозицію підтримати законопроект 1008 за основу і в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Микола Олексійовичу.

Хто ще хоче виступити? Будь ласка, Руслане Петровичу.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую, шановна пані голово, шановні колеги, шановний представник суб'єкту права законодавчої ініціативи, шановні присутні! Відверто кажучи, було дуже боляче слухати ваші промови, емоційні, щирі, і реакцію на той законопроект, який ви зараз прочитали, і ми розглядаємо разом спільно з вами.

Але мушу вам сказати, що, очевидно, і доля ВККС, і ДСА, і навіть Верховного Суду, можливо, навіть ВРП, вже вирішена. Тому треба просто це сприяти як даність. Тут звучало запитання: в який спосіб будуть відбори проводитись? Я думаю, що вони вже проведені. Чомусь мені так здається, що вас у тих прізвищах, які будуть наступні, не буде. Тому ви просто прийміть це як даність. І, очевидно, я думаю, що люди такого рівня фахового знайдуть собі достойне місце і в інших галузях господарства. Шкода, що вони, напевно, вже після такого уроку життєвого не захочуть працювати на державу. Це дуже шкода.

І те саме, що сказав секретар комітету, стосується керівництва і ВККС, і інших органів. Це знані в світі адвокати, професори, які, повірте мені, щасливі напевно з того, що вони звільняються з такого роду кайданів. Інша справа, що їм дуже образливо, що на них намагаються поширити Закон "Про очищення

влади", який, я вам нагадаю щодо нього, в ньому встановлені заборони, які діють з моменту, коли він був прийнятий, 10 років. А що робити з тими, які будуть долучені, ніхто не розуміє, не знає, тому що це прямо заборонено, в тому числі і рекомендаціями Парламентської асамблеї Ради Європи, висновками Венеційської комісії, такої практики взагалі в світі не існує, оскільки це закони одноразової дії і які рекомендовано країнам постсоціалістичного табору застосовувати одночасно після того, як вони набули незалежність, або зважаючи на якісь надважливі форсмажорні обставини як трапилось в Україні.

Але, тим не менше, ми маємо таку ситуацію, яку маємо. До чого вона призведе, життя покаже. Я навіть чомусь думаю, що ваші органи просто стали першими в черзі, але далеко не останніми. Дальше буде Центральна виборча комісія, Конституційний Суд, апеляційні суди, інші колективні органи. Зараз такий час, його треба пережити. Це час, який мине. Просто, щоб коли настане відлига і ми усвідомимо, що трапилось, щоб нам не було соромно, як було сказано, дивитися один одному у вічі, особливо тим представникам професійного середовища, які в тому числі голосували за тих членів, яких зараз хочуть люструвати. Мені здається, що... Це я людина не з професії, наприклад, адвокатської, мені якось немає чого втрачати, і то я з великою повагою, а вам є що втрачати, тому що ви повернетесь далі в професію, де на вас будуть дивитись по-іншому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за виступ, Руслане Петровичу.

Будь ласка, хто ще хоче прийняти участь в обговоренні? Будь ласка, народний депутат Кучер.

КУЧЕР О.В. Дякую, колеги.

Щойно вислухав Руслана Петровича: кудись він вже проводить, ще ніхто нічого не прийняв, не проголосував, а ми вже проводжаємо наших колег.

Дивіться, я щойно почув цю дискусію, на що я звернув увагу в першу чергу: що 80 відсотків ми приділили тому, що ми обговорювали такий орган, як ВККС. Я ще розумів би, якщо б ми приділили 80 відсотків часу обговоренню скороченню штату суддів, заробітну платню. Я підтримую, до речі, свого колегу Миколу, що необхідно якось урівноважити. Але ми приділяємо цей час ВККС. Я буду з усією повагою до колег, але я дещо розуміюся на тому, як працювало ВККС. Хтось тут турбується за те, що необхідно називати прізвища чи ні. Мені все одно. Але на ВККС були покладені величезні функції. І давайте зараз будемо відвертими, я прошу бути відвертими: не виконало ВККС ті функції, які були покладені. Ми перетворили ВККС на монстра, на монстра. Після того, як приймалися рішення ВККС, ВРП – конституційний орган, який відігравав лише церемоніальну функцію. Я особисто присутній був на засіданнях ВРП. Я бачив очі, звертаючись до членів ВРП, коли голосували рішення ВККС.

Тому давайте ми будемо відвертими все ж таки один перед одним. Я з усією повагою до членів ВККС. Але за кожною проблемою, як кажуть, стоять певні особи. Ну, так є в суспільстві. Є певні посади. Давайте це теж визнавати. Ви бачили тих суддів? Ви зараз говорите, присутні говорять зараз про те, яким чином відбувалось кваліфіціювання. А ви знаєте, що 70 приблизно відсотків видається на суб'єктивний фактор і 30 приблизно залишається на об'єктивний? Тобто можна бути суперпрофесіоналом, але, якщо тебе... я хочу навіть прізвище конкретне, я ледве стримуюсь, щоб не назвати... Якщо тебе просто "розриває" один із членів ВККС, коли допитує фактично, допитує, і це все – пряма трансляція...

Тому давайте ми не будемо все ж таки тут перекручувати. Ми взагалі... Я хочу, щоб ви зрозуміли, ми зміщуємо акценти. У нас хто відправляє правосуддя: судді чи ВККС? Ми про що зараз розмовляємо?

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Володимировичу... ой, Олексію

Володимировичу, я перепрошую.

Будь ласка, народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В.

Дякую.

Колеги, я хочу зазначити, що сьогодні ми обговорюємо цей законопроект, і вчора у нас також проходило обговорення членами різних організацій і з інших країн: і з Європейського Союзу, і зі Сполучених Штатів Америки, і були також громадські організації. І я хочу сказати, що я знаю приблизно, яка ситуація у нас в країні з правосуддям і з відсутністю повних складів судів. І я вчора жодної позитивної якоїсь думки не почув, що у нас Вища кваліфікаційна комісія суддів працює задовільно. І, говорячи про те, що у нас є проблема, вона дійсно є. І дійсно зараз ми бачимо, як приймаються закони, да, і вони приймаються такі, суттєві і реформаторські. І якщо закон, який сформував Вищу раду правосуддя і який формував Вищу кваліфікаційну комісію суддів, він був неефективним, і якщо Вища кваліфікаційна комісія суддів також показала свою неефективність, то громадськість, не громадськість, а держава потребує цих змін. І я думаю, що нам треба ставити це питання на голосування і переходити до голосування вже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Хто ще хоче взяти участь в обговоренні? Тоді, будь ласка, доповідач від підкомітету з проектом висновку. Хто у нас доповідає з підкомітету? Валерій Іванович, будь ласка.

БОЖИК В.І. Шановні колеги, сьогодні ми під час обговорення, звичайно, торкнулися проблематики навіть ширшої, ніж ті законопроекти, які у нас сьогодні на розгляді. І, можливо, деякі речі правильні, проте на комітеті ми зараз розглядаємо два законопроекти – 1008 (президентський) і 1008 зі значком 1 (альтернативний). І комітету слід визначитися в подальших діях з

цими законопроектами.

Оскільки мені від комітету доручено оголосити пропозицію рішення комітету, то вашій увазі пропонується наступний висновок. Комітет з правової політики за результатом розгляду проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування (реєстраційний номер 1008) (від 29 серпня 2019 року), поданого Президентом України та визначеного як невідкладний, а також альтернативного законопроекту про внесення до деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування (реєстраційний номер 1008 зі значком 1) (від 6 вересня 2019 року), поданого народним депутатом Крульком Іваном Івановичем, рекомендує Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування (реєстраційний номер 1008) (від 29 серпня 2019 року), поданий Президентом України та визначений як невідкладний, прийняти за основу та в цілому. Законопроект про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування (реєстраційний номер 1008 зі значком 1 від 6 вересня 19-го року), поданий народним депутатом Крульком, відхилити. Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради від комітету визначити заступника голови комітету Верховної Ради України з питань правової політики Божика Валерія Івановича.

Прошу таку пропозицію від комітету поставити на голосування, а членів комітету підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валерію Івановичу, дуже дякую.

Таким чином, у нас три пропозиції прозвучали на голосування: від Стефанчука, від Павліша і від Божика. Я так розумію, що ви, колеги, приєднуєтесь, тому що вона повністю повторюється.

Таким чином, ставиться на голосування пропозиція Валерія Івановича Божика. Хто за цю пропозицію, прошу голосувати. 15?

_____. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – проти? 2. Хто утримався? Мені здається, що ви помиляєтесь з голосуванням, тому що я бачила, що депутат Бакунець так само підтримав пропозицію. Так? 16 – за.

Давайте переголосуємо, колеги. Хто за цю пропозицію, прошу голосувати. Олегу Анатолійовичу, я дуже прошу, перевіряйте, тому що ви мусите відповідати за голосування.

_____. 16.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 16. Хто – проти? 2. Утримався? 1.

Бачите, ви можете, коли хочете, Олегу Анатолійовичу, робите і навіть перероблюєте план.

Таким чином, за – 16, проти – 2, утрималося – 1. Рішення прийнято.

МАКАРОВ О.А. Я хочу звернути увагу, що можливості дати іншу пропозицію так і не було надано. Але думаю, що наступний раз, коли будемо наступний проект обговорювати, то давайте пропонувати, можливо, комусь давати інші пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олегу Анатолійовичу, давайте не будемо маніпулювати процедурою. Завжди в обговоренні лунають інші пропозиції. Тому в обговоренні приймали участь: і народний депутат Князевич, і народний депутат Макаров. І завжди ви користуєтесь можливістю, і завжди ви вносите пропозиції під час обговорення. Тому зараз в жодному разі нікого ми не позбавили можливості внести пропозиції.

МАКАРОВ О.А. Ну, я пропонував прийняти в першому читанні, якщо ви пам'ятаєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можемо поставити ще на голосування.

МАКАРОВ О.А. Уже пізно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але рішення прийнято.

МАКАРОВ О.А. Уже зараз пізно. Я ж і кажу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Коли... Ви знаєте, так само я завжди проговорюю всі пропозиції, які пролунали. Якщо ви вважаєте, що я щось забула, ви можете зазначити про це, і я відразу ж завжди, ви знаєте, завжди ставлю на голосування, фіксую повсякчасно. Тому давайте знов-таки не будемо маніпулювати. Можна ставити ці пропозиції.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підстав передачі справи на розгляд Великої Палати Верховного Суду та щодо строків повернення адміністративних справ (реєстраційний номер 1026). Суб'єкт подання - Президент України. В нас доповідач присутній – представник Президента України на місці.

Працюємо за тією ж процедурою: доповідь представника суб'єкта законодавчої ініціативи, питання, обговорення і пропозиції на голосування.

Будь ласка, Федоре Володимировичу.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Дякую, Ірина Валентинівна.

Шановні колеги, ну, я сподіваюся, що цей законопроект не викличе таких якихось дискусій чи протидій, протиріч, тому що він абсолютно адекватно направлений на покращення роботи Верховного Суду, Великої Палати Верховного Суду, оскільки фахівці в галузі права чудово розуміють, що і Господарський процесуальний кодекс, і Цивільний процесуальний кодекс

України, і Кодекс адміністративного судочинства передбачає, що суд, який розглядає справу в касаційному порядку, у всіх випадках, коли учасник справи оскаржує судові рішення з підстав порушення правил предметної чи суб'єктної юрисдикції, передає таку справу на розгляд Великої Палати Верховного Суду.

Тобто мова йде про те, що фактично положення чинних процесуальних кодексів усіх передбачають можливості для зловживань тими суб'єктами судового процесу, які намагаються затягнути розгляд справи, і коли навіть у судах першої чи апеляційної інстанції питання про предметну чи суб'єкту юрисдикцію не порушувалося, то у Верховному Суді в касаційній інстанції це питання може порушуватися і справа автоматично передається на розгляд Великої Палати. Тому усунення цих штучних моментів, які дають можливості для зловживання процесуальними правами, і направлений цей законопроект Президента під номер 1026. Відповідно положення цього законопроекту створять передумови для... вірніше, існуючі положення процесуальних кодексів створюють передумови для зловживання процесуальними правами, для надмірного штучного перевантаження Великої Палати Верховного Суду, що неминуче призводить до зниження ефективності її діяльності, тому що перевантажується такими штучними справами і унеможлиблює вирішення спорів, коли йде чіткий спір про право з дотриманням розумних строків, що є однією з підстав звернення і громадян, і юридичних осіб до Європейського суду з прав людини.

З огляду на це Президент якраз пропонує Верховній Раді України розглянути як невідкладний законопроект, який я доповідаю: про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підстав передачі справи на розгляд Великої Палати Верховного Суду та щодо строків повернення адміністративних справ.

Цим законопроектом пропонується встановити, що справа не підлягає передачі на розгляд Великої Палати Верховного Суду у випадках: якщо учасник справи, який оскаржує судові рішення при розгляді справи в судах

першої чи апеляційної інстанції, не заявляв про порушення правил предметної чи суб'єктної присутності, тобто коли чітко очевидне зловживання правом з метою затягування розгляду судового процесу. Перша інстанція пройшла без якихось скарг на підсудність, друга інстанція пройшла без скарг на підсудність. У третій інстанції для того, щоб затягнути строки, заявляється клопотання про порушення предметної підсудності. Це пропонується виключити таку можливість, і це, звичайно ж, призведе до більш ефективної роботи Великої Палати Верховного Суду.

По-друге, учасник справи, який оскаржив судові рішення, не обґрунтував відповідного порушення наявності судових рішень Верховного Суду. Тобто коли просто знову ж таки має місце маніпулювання, штучне намагання поставити питання про неправильну підсудність, але не підкріплено рішенням Верховного Суду, то така юридична можливість буде виключена для того, щоб учасник провадження звертався саме з такою заявою.

І по-третє, Велика Палата Верховного Суду вже виклала у своїй постанові, коли це право також не буде реалізовано, коли Велика Палата Верховного Суду вже виклала в своїй постанові висновок щодо питання предметної чи суб'єктної юрисдикції спору в подібних правовідносинах. Тобто йде мова про єдність судової практики і про відсутність можливості знову ж таки маніпулювання з метою затягування судових процесів.

Запропоновані зміни до законодавства призведуть до того, що буде неможливим зловживання процесуальними правами учасниками судового розгляду. Буде знижено навантаження на Велику Палату Верховного Суду. І буде забезпечено дотримання розумних строків в розгляді тих справ, які не мають якоїсь, скажімо так, складної юридичної матерії. І це в кінцевому наслідку призведе до забезпечення конституційного права людини на належний судовий захист, що є однією із складових також європейської Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, якою керується в своїй діяльності Європейський суд з прав людини.

Тому, на наш погляд, цей законопроект абсолютно... матиме дуже

позитивні юридичні наслідки у якості підвищення ефективності насамперед Великої Палати Верховного Суду і забезпечення прав громадян на справедливий суд.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Федоре Володимировичу.

Будь ласка, запитання до доповідача. Будь ласка, Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Я не буду довго запитання ставити. У мене два питання, якщо дозволите. Що робити в тому випадку, якщо справді учасник справи не зміг взяти участь у розгляді справи з якоїсь дуже поважної причини? Ну, може ж таке трапитись, там важка хвороба або неналежним способом його було повідомлено? Це перше питання, якщо можна.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Ну, я думаю що мова йде, в цьому законопроекті мова йде насправді про суд касаційної інстанції, тобто про Верховний Суд. Говорити про те, що особа, яка пройшла першу інстанцію, апеляційну інстанцію, з якихось поважних причин не змогла взяти участь у справі і це порушує її процесуальні права, я думаю, що таких випадків, ну, в принципі бути не може, оскільки мова, ще раз підкреслюю, йде про третю інстанцію.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. І хотів сказати, що в цьому проекті не вирішено питання щодо повернення справи після касаційного розгляду не тільки в КАС, а є ще такі проблеми, ви знаєте, і у ГПК, і у ЦПК, наприклад. А ГПК взагалі ця проблема стосується і апеляційного розгляду. Чи не вбачаєте ви за доцільне більш комплексно підійти до вирішення цього питання?

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Я перепрошую, Кримінально-процесуального кодексу, ви маєте на увазі?

КНЯЗЕВИЧ Р.П. ГПК і ЦПК.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Так у нас цих законопроектом пропонується якраз внести зміни до трьох кодексів: кодексів господарсько-процесуального, цивільно-процесуального і Кодексу адміністративного судочинства.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Ну, не зрозуміло. Добре. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, ще запитання є до доповідача?

Переходимо до обговорення. Будь ласка, хто хоче прийняти участь в обговоренні?

Будь ласка, Богдане Юрійовичу.

ЛЬОВОВ Б.Ю. Дякую.

Буду знов-таки коротко. Дуже слушне питання було порушено щодо Цивільно-процесуального і Господарсько-процесуального кодексу. Зміни проектом запропоновані щодо передачі справ до Великої Палати.

А, друге питання: щодо повернення справ після апеляційного і касаційного розгляду, - виключно адміністративної процедури стосується.

От є прохання, якщо, ну, може, не в цьому проекті, або в перспективі, поширити це питання і на цивільні справи, і на господарські, оскільки на даний час становище однакове, а змінюється лише Адміністративний кодекс. А, по суті...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за пропозицію.

Я думаю, що народні депутати це мусять собі занотувати, так? Також представник Президента, суб'єкта законодавчої ініціативи, зверніть, будь ласка, увагу...

ЛЬОВОВ Б.Ю. Ну, я до того, що проблема існує, вона дійсно пропонується к вирішенню, і правильно, але лише частково.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поширити, так.

ЛЬОВОВ Б.Ю. І стосовно другого питання: повноважень Великої Палати і повноважень відповідно касаційного суду не передавати справу, якщо Велика Палата вже раніше визначалась. Це інформаційно. Робоча група Верховного Суду, яка розглядала подібне питання, все ж таки обрала інший шлях вирішення спору, щоб подібне рішення приймала Велика Палата. Це потребує невеликого розходу часу, тобто в межах одного суду передача справи - це не дуже багато часу потребує, але тоді Велика Палата сама визначається, що в неї вже була відповідна правова позиція саме з такого питання і вона викладена саме в такому рішенні. Набагато зменшується ризик можливої помилки, і все ж таки за усунення питань щодо юрисдикції відповідно Велика Палата, і тоді вона повністю реалізує власні повноваження, і самодіяльність касаційних судів, ну, навіть потенційно, чи можливість прийняття помилкового рішення усувається. Ну, це на наш погляд, хоча це один із варіантів вирішення цієї проблеми.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Богдане Юрійовичу.

Хто ще хоче виступити? Нема бажуючих виступити.

Тоді переходимо до проекту висновків, підготовлених підкомітетом. В нас виступає...? Андрій Юрійович Костін. Будь ласка.

КОСТІН А.Є. Євгенович, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Євгенович.

КОСТИН А.Є. За дорученням Голови Верховної Ради України Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо підстав передачі справи на розгляд Великої Палати Верховного Суду та щодо строків повернення адміністративних справ (№1026) від 29 серпня 2019 року, який був поданий Президентом України як невідкладний, та рекомендує, вирішив рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо підстав передачі справи на розгляд Великої Палати Верховного Суду та щодо строків повернення адміністративних справ (№1026) від 29 серпня 2019 року, поданий Президентом України як невідкладний, за результатами розгляду прийняти за основу і в цілому. Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити заступника голови комітету Костіна А.Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Євгеновичу.

КОСТИН А.Є. Да. Прошу підтримати цей висновок та поставити на голосування комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропозиція народного депутата Костіна поступила.

Будь ласка, які є ще пропозиції? Олеже Анатолійовичу, у вас немає жодних пропозицій? Тому що у виступи іноді переходять в пропозиції. Виступу не було, про всяк випадок питаю: нема пропозицій?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Руслане Петровичу.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Шановна пані голово, шановні колеги, оскільки

особисто я і колеги не заперечують проти ідеї законопроекту і ми вважаємо за доцільне над ним попрацювати, було б дуже корисно, в тому числі і зважаючи на виступ заступника Голови Верховного Суду і зважаючи на позицію самої палати, тому що вона публічно висловлена, я думаю, що було б доцільно і представників палати вислухати, якщо буде нагода, і можливість до другого читання нам більш поглиблено розібратися в проблемі. І в тій, що я сказав, те, що я думаю, що представник Президента готовий, наскільки я розумію, попрацювати в цьому напрямку.

Тому було би доцільно, щоб ми сьогодні просто за основу рекомендували. А коли будемо розглядати в другому читанні, ми зможемо, я думаю, більш фахово його підготувати. І сьогоднішній проект дасть можливість і нам проголосувати за такий проект і надалі працювати активно над підготовкою до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслане Петровичу.

Які ще є пропозиції?

В нас на голосування стоїть дві пропозиції. Пропозиція від Костіна Андрія Євгеновича: прийняти проект висновку за основу і в цілому. І друга частина – визначити доповідачем від комітету під час розгляду на пленарному засіданні Костіна Андрія Євгеновича. І друга пропозиція – Князевича Руслана Петровича: прийняти проект висновку... прийняти законопроект за основу, законопроект 1026 за основу.

Будь ласка, переходимо до голосування. На голосування ставиться перша пропозиція – пропозиція народного депутата Костіна.

Хто за цю пропозицію, прошу голосувати. 17 – за. Хто – проти? Нуль, так? Утримався? Два.

Таким чином, за пропозицію прийняти проект висновку... *(Шум у залі)*
Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підстав передачі справи на

розгляд Великої Палати Верховного Суду та щодо строків повернення адміністративних справ, поданий Президентом як невідкладний, за результатами розгляду прийняти за основу і в цілому. Доповідачем від комітету з цього питання визначити Костіна. За – 17, проти – 0, утрималися – 2. Рішення прийнято.

Колеги, останній пункт порядку денного. Руслане Петровичу, "різне". В кого є які виступи щодо цього пункту? Тому що, пам'ятаю, ви його пропонували включати на будь-яке засідання комітету. Будь ласка, в кого є виступи? Будь ласка, Павло Васильовичу.

ПАВЛІШ П.В. Давайте закінчимо. *(Шум у залі)*

Тут була ще пропозиція, можливо, завтра в обідню перерву зібратися?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми порядок денний... Щоб "різне" розглянути? *(Шум у залі)*

ПАВЛІШ П.В. У нас же ж є завтрашнє засідання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми порядок денний вичерпали. Засідання оголошую закритим. Пропозиції від народних депутатів – це був жарт. Да, народні депутати, чи на голосування? Жарт. Засідання оголошую закритим.